

Rammen til et Byggeværk staa, og saa lave om? Skaber man andet end Desorganisation? I Randers virker denne Desorganisation allerede. Rektoren har fornylig forlangt tre Klasseværelser, som han mangler, anbragt i Kælderen — altsaa Klasseværelser i Kælderen, store Omklædningsværelser i Stueetagen foran Gymnastiklokalerne, medens Kælderlokalerne nedenunder staaer tomme, og Festsale af kolossale Dimensioner og med Forværelser som en Festsal — det er Desorganisation. I Viborg ser man ikke noget til Desorganisationen, men der er ogsaa den Mærkværdighed, at Viborg Skole vel ingen selvstændig Rektor- og Pedelbolig har, men naar man sammenligner den nuværende Bygning med den oprindelige Tegning, som ærede Medlemmer kan se gengivet i Rigsdagstidendes Tillæg, viser det sig, at den oprindelige Tegning bestod af en 3-fløjet Bygning med en enkelt Fløj vinkelret paa Sidefløjene, men i den nuværende Bygning er det en 3-fløjet Bygning med 2 Fløje vinkelret paa Sidefløjene, og i disse 2 vinkelrette Bygninger, som ikke findes paa den oprindelige Tegning, findes netop Rektor- og Pedelboligerne. Jeg kan ikke sige noget om, naar disse Fløje er kommet til, om det er sket efter Forhandlingen i September 1921 eller tidligere. I Ministeriet har man intet Materiale til at efterse det, men vi vil nu se at faa det undersøgt. Sikkert er det, at Viborg Skole gør mere Indtryk af at være efter den oprindelige Plan end Randers Skole.

Det, der skabtes i September 1921, var dels en Desorganisation, dels et Fantom om Besparelser, som hurtig svandt bort. Det varede ikke længe, før Arkitekterne, efterhaanden som Arbejdet skred frem, fjernede sig mere og mere fra de 1 480 000 Kr., og Gang paa Gang maatte Ministeriet give efter.

Men der er et Forhold, der gør det endnu mere ansvarstungt for min Forgænger, at han ikke brød af i September 1921. Han burde have brudt af ved Kampmanns Død, men han burde absolut have brudt af i September 1921. Paa den Tid vidste nemlig min Forgænger, hvad man kunde bygge et moderne Gymnasium med dobbelt Mellemskole og toliniet Gymnasium for. I hele det Aar, der var gaaet, siden han overgav de to Arkitekter Skolerne, havde han forhandlet med Lyngby Kommune om Opførelse af et Statsgymnasium derude, til hvilket Lyngby Kommune skulde give 700 000 Kr. i Tilskud. I Januar 1921, inden de 2 Arkitekter endnu havde ladet høre fra sig efter 5 Maaneders Tavshed,

modtog min Forgænger Bygningsinspektør Magdahl-Nielsens Overslag. Her var en Gymnaseskole med alt: der var Skolebygning, Gymnastiksale, der var Grunden, dens Planering og Tilplantning, der var Rektorbolig, dog ikke Inventar, og den kostede 839 500 Kr. I September samme Aar, just medens de 2 Arkitekter forelagde deres Overslag paa 2½ Mill. Kr. for hver Skole, var Overslaget for Lyngby Skole blevet reduceret til 814 500 Kr., og paa dette Beløb er der endda ved Opførelsen sparet yderligere 60 000 Kr. Men ganske vist i Lyngby staaer heller ikke den halve Kælderetage og den hele Loftsetage ubrugt.

Endskønt Ministeriet altsaa havde opstillet et Fantom af en Besparelse og Skolerne dog var langt dyrere end Lyngby Skole, skete der det utrolige, at Ministeriet kort efter gav Arkitekterne Bemyndigelse til at anvende de af det ærede Medlem Hr. Lundberg saa udførlig omtalte smalle Mursten. De angaves at skulle koste 29 000 Kr. mere, men det har sikkert været en langt kostbarere Historie, og denne Tilladelse var imod den ældre Kampmanns Plan, for han har udtrykkelig i Foraaret 1920 tilskrevet Ministeriet, at han vilde bruge almindelige Façadestene. Og under alle disse aarelange Forhandlinger, disse nye Arkitekters Ansættelse, nye Priser, nye Udgiftstilladelser har min Forgænger ikke en eneste Gang forelagt Sagen for Finansudvalget eller for Rigsdagen.

Det ærede Medlem Hr. Lundberg har spurgt, hvad Arkitekthonoraret vil blive. I en Skrivelse til Ministeriet for nogle Dage siden har Arkitekterne opgivet Arkitekthonorarer, Tilsyns- og Rejseudgifter, under Forudsætning af at Skolerne bliver færdige den 1. Juli 1926, til ca. 225 000 Kr. eller 5½ pCt. af Byggeudgiften. I Ministeriet funderer man endnu over denne Opgivelse, idet Overenskomsten lød paa Bygningsinspektør procenten, der er 3; men det vil nu blive nærmere undersøgt, og i dette Arkitekthonorar er jo ogsaa indbefattet andre Udgifter, Tilsyns- og Rejseudgifter.

Nu har man dog trøstet sig med, at disse Skoler i alle Tilfælde er smukke. Jeg vil tilstaa, at jeg finder dem ikke smukke. Jeg vil ganske vist indrømme, at de virker med en vis Fylde i deres Masse, og at de ogsaa har smukke Linier; men det, der for mig gør en Bygning smuk, er, at den er en naturlig Ramme om det Liv, der skal leves i den. Men disse Skoler er ingen naturlig Ramme om Børns Liv. Hvilken sørgelig Modsætning er der ikke mellem den gamle Skolegaard i Viborg med de